

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש
פרשת מקץ / חנוכה

הגיליון השבועי לכל יהודי 991

כ"ט בכסלו התשס"ו
(30.12.05)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד — המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

חנוכה חם ומאיר

על-אף מזג-האוויר הנשום והקר בתחילת ימי החנוכה, יצאו אלפי חסידי חב"ד להביא את אור החנוכה ומצוותיו להמוני בית-ישראל. בכל מקום נתקבלו בשמחה ובאהבה, דבר המשקף את הכמיהה הגדולה בציבור למעט אור אמיתי ולשמחה יהודית טהורה. מטה המבצע, בבית צעירי-חב"ד בכפר-חב"ד, עמל ללא הרף על אספקת הציוד הדרוש למבצע הגדול, ובכלל זה חנוכיות חדשות, עלוני-הסברה צבעוניים ומאות אלפי סופגניות.

'התעוררות' לנשים

בית-חב"ד ברמת-גן פתח מדרשה לנשים, התעוררות שמה. המדרשה נמצאת ברח' ברנשטיין 42 בעיר, ומתקיימים בה שיעורי חסידות וסדנאות קבלה חוגיות, על-ידי טובי המרצים, לצד שבתות אירוח ושבתות באווירה משפחתית חמה. טל' 03-5740847.

תלמידות נוסעות

לאחר ההצלחה בשנים הקודמות מתארגנת גם השנה נסיעה של תלמידות כיתות יא-יב בתיכון ובנות סמינר לחצר הרבי מליובאוויטש, לקראת כ"ב בשבט, יום פטירת הרבנית חיה-מושקא. התלמידות ישתתפו בכינוס העולמי של בנות חב"ד, במסגרת כינוס השלוחות העולמי. את התלמידות מלווה הרב אהרן-אליעזר צייטליץ. טל' 02-5612282.

זיכרון לקדושים

ערב זיכרון מיוחד לקדושי השואה, שיביא לידי ביטוי את הגבורה היהודית-ערכית, יהיה אי"ה במוצאי השבת הבאה, פרשת ויגש, בבנייני-האומה בירושלים. הערב נערך לקראת יום הקדיש הכללי, וישתתפו בו רבנים חזמרי נשמה. טל' 050-5287566.

זמני השבוע

ירושלים ת"א חיפה באר-שבע אילת מירוק
 כניסת השבת 4:09 4:23 4:31 4:28 4:13 4:31 4:19
 צאת השבת 5:25 5:27 5:24 5:28 5:30 5:23
 פקס: 03-9606169
 אינטרנט: www.chabad.org.il
 דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il
 נדפס בדפוס יד-החמישה כפר-חב"ד, טל' 03-9600280
 אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות
 נא לשמור על קדושת הגיליון

הכוח להיות עצמאיים

אצלנו אין עצמאות פיזית בלא העצמאות הרוחנית. כאשר נפגעת העצמאות הרוחנית, על-ידי הנהייה אחר תרבות העמים, במהרה נעלמת העצמאות הפיזית

להשיג עצמאות מדינית. המרד נולד כדי להשיג חירות רוחנית, וכדי שעם-ישראל יוכל להישאר נאמן לאמונתו ולדתו. אבל בזכות המאבק למען העצמאות הרוחנית-דתית, הושגה בסופו של דבר גם העצמאות המדינית.

ההיבט הזה בא לידי ביטוי גם בדרך שאנו מציינים בה את נס החנוכה. היה כאן ניצחון צבאי כביר — קומץ לוחמי גרילה הצליחו להביס את הצבא הענק של המעצמה הגדולה ביותר בעולם באותם ימים. לכאורה, מן הראוי היה לקשור את הזיכרון הנצחי של החג בניצחון הצבאי. אולם הניצחון הצבאי מוזכר בקיצור בתפילת 'על הניסים', ואילו המצווה העיקרית של חנוכה שמה את הדגש על אירוע אחר לגמרי — נס פך השמן.

בדרך זו ביקשו חז"ל להנחיל לדורות את ההכרה, שעיקר המאבק של חנוכה התבטא בצד הרוחני-ערכי, שאותו מסמל פך השמן. המלחמות והניצחונות באו מכוחו של אותו 'פך שמן טהור', אותה נקודה של אמונה עזה ולוהטת, שפרצה אז במלוא עוזו. את הנקודה הזאת, קבעו חז"ל, ראוי לזכור ולהנחיל מדור לדור.

פזילה מסוכנת

המשך תולדותיה של ממלכת החשמונאים משקף אמת זו מהצד השני. כל עוד הייתה העוצמה הרוחנית בשלמותה, פרוחה הממלכה ושגשגה. דעיכתה וקריסתה החלו ברגע שאיבדה את כוחה הדתי-ערכי ואת עצמאותה הרוחנית. כשהחלה הפזילה אחר הממלכות השכנות, לצד שחיתויות פנימיות, זו הייתה הנקודה שסימנה את סופה של ממלכת החשמונאים.

חיוקן הזהות היהודית הוא אפוא צורך קיומי. אנחנו חייבים להשריש בלב הדור הצעיר הכרה יהודית איתנה, כדי שבינן את הטעם והמשמעות של הקיום היהודי. רק כך אפשר לצפות שיפיק מעצמו את הכוח לעמוד מול כל המבקשים לכולתו, מבית ומחוץ, להיאבק על הקיום היהודי ולהגיע לגאולה האמיתית והשלמה.

משך שנים בזו אצלנו לדמותו של 'היהודי הגלותי', אותו יהודי שחי בעיירה קטנה בפולין או בכפר נידח במרוקו, וידע שאין מנוס מלהרכין ראש לפני גזרות הגויים ורדיפותיהם. כמה לעגו לחוסר-האונים שלו, לקבלת הדין שהופגנה מציודו. תחת זאת טיפחו את דמותו של הצבר הגאה, שאינו מכופף את ראשו לפני אומות-העולם, והיודע להילחם באויביו ולהכותם שוק על ירך.

אבל מציאות השנים האחרונות מעוררת בנו געגועים ל'יהודי הגלותי' מן העיירה. אמנם הוא קיבל באהבה את הסבל והרדיפות, אבל לזכותו ייאמר שלא היו לו מדינה וצבא. כניעותו כלפי הגוי באה מחוסר ברירה, אבל לא הייתה בה התבטלות פנימית. להפך, בתוך נפשו היה יהודי גאה, וידע להעריך את היותו יהודי. ואילו אנו מכניעים את עצמנו לגמרי לפני ארה"ב ומדינות אירופה, ומוותרים על אינטרסים חיוניים וקיומיים, ובלבד שלא לעורר את רוגזו.

הוראה מהבוס

האם אתם מכירים עוד מדינה עצמאית שמוכנה לספוג ירי יום-יומי של טילים לעבר עריה ויישוביה, ואף לעבר מתקנים חיוניים, ואינה עושה דבר מלבד ירי פגזים לשטחים פתוחים? האם אתם יכולים להעלות על דעתכם מדינה כלשהי בעולם, שהטרור מכה בה ללא רחם, והיא נדרשת לאפשר למרצחים ולמחבלים 'מעבר בטוח' בליבה של הארץ? אמנם מערכת הביטחון הביעה התנגדות חריפה למהלך זה, אבל במהרה הגיעה ההוראה מהבוס בווישינגטון, והכול התקפלו.

מתברר שאצלנו, היהודים, אין עצמאות פיזית בלא העצמאות הרוחנית. שתיהן תלויות זו בזו, וכאשר נפגעת העצמאות הרוחנית, על-ידי הנהייה אחר תרבות העמים, במהרה מתכרסמת ואף נעלמת העצמאות הפיזית.

כך היה בימי החשמונאים: מאבקם לא החל מתוך מניעים לאומיים. הם לא התקוממו כדי

ההדלקה – תכלית לעצמה

הטהרה וההתבטלות של יהודים אל הקב"ה. גם תגובת בני-ישראל לגזרות היוונים הייתה על-שכלית. הם יצאו למלחמה שלא היה לה סיכוי בדרך הטבע (חלשים נגד גיבורים וכו'), במסירות-נפש שלמעלה מהשכל.

קשר שלמעלה ממגבלות

נס פך השמן ביטא את הנקודה הזאת – הקשר של יהודים עם הקב"ה שלמעלה מהשכל וההיגיון. באמצעות הנס הזה הראה הקב"ה את "חייבתן של ישראל", חיבה שאף היא למעלה ממגבלות השכל.

לכן נרות חנוכה אינם אמצעי להשגת מטרה אחרת, אלא תכליתם היא בעצם הדלקתם. הם מורים על הקשר של יהודים עם הקב"ה, קשר שלא נועד להשגת מטרה כלשהי, אלא הוא-עצמו התכלית והמטרה. יהודים קשורים עם הקב"ה כדבר אחד, וכשם שהקב"ה עצמו למעלה מכל מגבלה, כך גם הקשר של יהודים עמו הוא למעלה מכל מידה והגבלה.

(לקוטי שיחות כרך ג, עמ' 815)

התורה כשהיא לעצמה, אלא מטרתם הייתה "להשכיחם תורתך" – היותה של התורה תורת ה', שלמעלה משכל אנושי. כמו-כן במאבקם נגד המצוות נלחמו כנגד המצוות העל-שכליות – "להעבירם מחוקי רצונך".

היוונים הסכימו לקבל את המושג תורה, כמקור של שכל וחכמה. כמו-כן היו מוכנים לקבל את הרעיון שבני-אדם מקיימים מצוות, שנועדו להביא תועלת המובנת בשכל האדם. הם התנגדו לתורה שלמעלה מהשכל, ושללו את המצוות העל-שכליות. הם אפילו היו מוכנים לקבל שיש ציוויים שאנחנו איננו מבינים, אבל בדרגה עליונה של שכל יש להן טעם. הם התנגדו לקיום המצוות כ"חוקי רצונך" – ציוויים שאין מאחוריהם טעם והיגיון, אלא "רצונך" בלבד.

שמן טהור ושמן טמא

הביטוי למגמתם זו של היוונים היה בכך שטימאו את כל השמנים. מושגי הטהרה והטומאה אינם שכליים, שכן השכל אינו מבין במה שונה שמן טהור משמן טמא. לכן טימאו היוונים את השמנים, כדי לפגוע בנקודת

ש כמה וכמה מצוות הקשורות בהדלקת נרות – נרות המקדש, נרות שבת ועוד. אולם בכל המצוות הללו, הדלקת הנרות אינה אלא אמצעי להשגת מטרה אחרת: מטרת נרות המקדש היא שיאירו ויהיו "עדות לכל באי-עולם שהשכינה שורה בישראל". כמו-כן נרות שבת נועדו להפיץ אור בבית, לצורך "שלום בית". אולם נרות חנוכה לא נועדו להשיג מטרת נוספת, אלא המצווה היא בעצם הדלקתם.

אמנם הגמרא אומרת שנרות חנוכה נועדו ל'פרסומי ניסא' [=פרסום הנס], אך אין לומר שזו תכליתם ומטרתם, אלא שמלבד תכלית העיקרית יש בהם עניין נוסף, שהם מפרסמים את נס חנוכה. הראיה לכך היא, שגם כשאין 'פרסומי ניסא' כלל, מקיימים את מצוות הדלקת נרות חנוכה ומברכים עליהם ברכה, בשם ובמלכות.

הנקודה העל-שכלית

עניין זה בנרות חנוכה קשור במהות מסירות-נפשם של החשמונאים, שהביאה את נס חנוכה. מלחמת היוונים לא כוונה כנגד

מן המעייין

נושא השבוע: חנוכה

חנים של אור

הימים הטובים שאנו חוגגים לזכר ניסים שנעשו לנו, יש להם שייכות לאורה, להתגברות האור על החושך. בניסי מצרים נאמר: "ולכל בני-ישראל היה אור במושבותיהם"; בנס פורים נאמר: "ליהודים הייתה אורה ושמחה"; ונס חנוכה קשור בפך השמן ובהדלקת הנרות.

(אסופת חכמים)

רמז לברכות

סדר הברכות בנרות חנוכה הוא: להדליק נר חנוכה, שעשה ניסים, שהחיינו. דבר זה רמוז בפסוק (במדבר כא, ח): "עשה לך שרף (ברכת להדליק), ושים אותו על נס" (ברכת שעשה ניסים), "וראה אותו וחי" (ברכת שהחיינו).

(רבי יצחק מוולוז'ין)

רמז למשיח

הדלקת נרות חנוכה היא הכנה לימות המשיח. דבר זה רמוז גם בראשי תיבות משיח: מדליקין שמונת ימי חנוכה.

(מדרש תלפיות)

מהות הכוח

הגמרא (שבת כא, ד) שואלת: "מאי חנוכה?", והיא משיבה: "דתנו רבנן". מהי מהותה של חנוכה? – "דתנו רבנן". מחנוכה אנו למדים שהכוח לעמוד איתנים נגד כל צוררינו מתקבל משלהבת-הקודש שהדלקנו, מן התורה והמצוות.

(רבי מאיר שפירא מלובלין)

בזכות הביטחון

נס חנוכה היה בחודש 'כסלו', כי עיקר הנס היה על-ידי האמונה והביטחון של בני-ישראל. כסלו לשון ביטחון, כפי שנאמר (איוב לא, כד): "אם שמת י זהב כסלי ולכתם אמרתי מבטחי".

(חסד לאברהם)

כוהנים וביטחון

חנוכה מסמל את מידת הביטחון בה'. אף שישראל היו חלשים ומעטים, שמו את מבטחם בה', שיעמוד להם בעת צרתם. לכן נעשה הנס על-ידי הכוהנים, שכן 'כהן' עולה בגימטרייה שבעים וחמש, כמניין 'בטחון'.

(לקוטים חדשים)

אמרת השבוע

נתינה בשינוי

בראש-חודש כסלו תשל"ד עמד חסיד בפתח בית-מדרשו של הרבי מליובאוויטש, וכשעבר הרבי ביקש לקבל 'דמי חנוכה', והסביר שבחנוכה עצמו יהיה מחוץ לעיר ולא יוכל לקבל. "בשנתיים האחרונות נתן לי הרבי", אמר. הגיב הרבי: "פעמיים עדיין אינך חזקה". השיב חסיד: "יש דעה בגמרא ששתי פעמים נחשבות חזקה". אמר הרבי: "דעה זו אינה המסקנה... אתן לך בשינוי, ובשנה הבאה אל תבקש".

"למה?", שאל חסיד. "למאי נפקא-מינא!", השיב הרבי והמשיך: "השינוי יהיה שאתן לך גם בעבור רעייתך..."

הכתבים האבודים

זה היה בחורף הראשון של מלחמת העולם השנייה (שנת ת"ש – 1939). הנאצים כבר כבשו את מערב פולין, בעוד את מזרח פולין כבשו כוחות ברית-המועצות. שתי המעצמות חילקו ביניהן את פולין, כפי שסיכמו בהסכם ריבנטרופ-מולוטוב. בטרסטי פולין הנאצית כבר שרר משטר של טרור ורצח, ויהודים רבים ברחו מזרחה.

העיר ביאליסטוק אמנם הייתה בשלטון הרוסיים, ומצב היהודים שם היה טוב יותר, אך בכל-זאת רבים חששו מהעתיד, במיוחד כאשר ברית-המועצות וגרמניה משתפות ביניהן פעולה, והם העדיפו להימלט לוויילנה.

בביאליסטוק התגורר סבי, הרב אריה יוכט, תלמיד-חכם גדול ור"מ בישיבת ביאליסטוק. לרב יוכט ולרעייתו, הלוא היא סבתו, סימה, היו שלוש בנות ובן. בתם הגדולה, חיה, עלתה ארצה כבר כמה שנים קודם-לכן (כאן נישאה למשה ספוקויני, תלמידי ישיבת חברון בעיר חברון ומניצולי פרעות תרפ"ט. עם הזמן נולדו לחיה ולמשה שתי בנות ושלושה בנים, אני אחד מהם).

בנם היחיד של הסבא והסבתא, צבי יוכט, נסע עוד לפני פרוץ המלחמה לוויילנה ולמד שם בישיבה. בת אחרת, הניה שמה, הלכה בעקבות אחיה, והספיקה לצאת ברכבת שנסעה ישירות לוויילנה. ביתניים נמסרה וילנה לרשות מדינת ליטא והגבול נסגר.

במכתב ששלחה לביאליסטוק תיארה הניה את מצב הפליטים בעיר "טוב למדי". היא עצמה – כך סיפרה – מצאה עבודה כמטפלת ועזרת-בית אצל משפחה יהודית ובתמורה זכתה לאש"ל ולשכר זעום.

במכתבה הוסיפה הניה וציינה כי הד"ר זרח והפטיג מצליח לסדר ליהודים רבים סרטיפיקטים – רישיונות-עלייה לארץ-ישראל. המליצה אפוא הניה להוריה: "כדאי שתצאו משם ומהר!". את המכתב נשא עמו, בתוך אחת מנעליו, בחור צעיר, מחשש הצנזורה, שבדקה כל מכתב ומכתב.

מכתבה של הניה שכנע את סבי וסבתו. בליבם גמלה ההחלטה לברוח לוויילנה, אך ליתר ביטחון הם החליטו להתפצל. תחילה ייצא הוא ורק אחרי יבואו גם רעייתו ובתם הקטנה, שפרינצה, שהייתה כבת אחת-עשרה.

כאמור לעיל, הגבול נסגר וחצייתו הייתה בלתי-חוקית. לפיכך התארגנו כמה יהודים, שכרו עגלון גוי כדי שיבריח אותם אל מעבר לגבול.

כל יהודי – מנורה!

"כאשר מדברים על הפעולה עם יהודים שנמצאים לעת-עתה 'בחוץ', יש מי שטוען: הייתכן לתבוע מיהודי לצאת מד' אמותיו, ד' אמות של קדושה, כדי לפעול עם יהודים הנמצאים 'בחוץ' – מה לו ולאותם יהודים הנמצאים 'בחוץ', ובפרט כאשר הוא רואה שהם לבושים 'בגדים צואים'?! – כך פתח הרבי מליובאוויטש, בשבת חנוכה תשמ"ה (התוועדות תשמ"ה כרך ב, עמ' 953), שיחה ארוכה, שעסקה בביאור מעלתם הנפלאה של בני-ישראל, על-פי הפטרת חנוכה (מזכריה ד, ב).

משיב על כך הרבי: "בהפטרה מסופר, שכאשר השטן בא לקטרטג על יהודים, אזיי 'ויאמר ה' אל השטן, יגער ה' בך השטן': הייתכן לקטרטג על יהודי – הלא זה אוד מוצל מאש! ובימינו אלה, לאחר כל הגזרות וההשמדות וכו' שהיו בדור הזה, הרי כל אחד ואחת מישראל הוא 'אוד מוצל מאש'!"

הנביא מעיד עליו

אבל מה התשובה על עצם הטענה – "הרי בכל-זאת רואה הוא שיהודים אלו לבושים 'בגדים צואים'?! הנה על זה אומרים בהמשך הפטרה – 'ועין ויאמר אל העומדים לפניו לאמור, הסירו הבגדים הצואים מעליו, ויאמר אליו, ראה העברתי מעליך עוונך והלבש אותך מחלצות', 'וישימו הצניף הטהור על ראשו גו': לקב"ה יש מספיק מלאכים שהם מסירים את 'הבגדים הצואים' ומלבישים את כל אחד ואחת מישראל ב'מחלצות' וב'צניף טהור', ואין זה עניין שלך!"

"ועד שהנביא מעיד ואומר 'ראיתי והנה מנורת זהב כולה', כלומר, כל בני-ישראל הם במעמד ומצב של 'מנורת זהב'! אין יהודים שהם 'בחוץ' (חוץ לכלל ישראל) חס-ושלום, אלא 'מנורת זהב כולה'!"

ומסכם הרבי: "מההפטרה הנ"ל למדים את גודל מעלתו של כל אחד ואחת מישראל, שכן מבלי הבט על מעמדו ומצבו בחיצוניות ובגלוי, הרי לאמיתתם של דברים מעיד עליו הנביא ש'מנורת זהב כולה'! ומזה מובן גודל ההכרח בכללות הפעולה של נרות החנוכה, להאיר על פתח ביתו מבחוץ – שהואיל וכל אחד ואחת מישראל, גם מי שבחיצוניות ובגלוי נמצא 'בחוץ', מציאותו האמיתית היא 'מנורת זהב כולה' – הרי פשיטא שאסור לשכוח עליו חס-ושלום (ועל-אחת-כמה-זכמה שלא לדבר עליו סרה חס-ושלום), אלא צריכים לעשות את כל הפעולות ולהשתדל ככל האפשר שגם הוא יתחיל להאיר באור תורה של 'נר מצווה ותורה אור', כך שגם בגלוי ובחיצוניות יוכלו לראות את מציאותו האמיתית – 'מנורת זהב כולה'."

"אתה יהודי ואני יהודי"

בהזדמנות נוספת (שבת חנוכה תשמ"ז, התוועדות תשמ"ז כרך ב, עמ' 142) עמד הרבי על סדר שתי הפטרות שקוראים בחנוכה (כאשר יש בחנוכה שתי שבתות): תחילה קוראים על מנורת זכריה, "מנורת זהב כולה וגולה על ראשה, ושבעה נרותיה עליה" – מנורה דולקת ומאירה, ובשבת הבאה קוראים על עשיית המנורות על-ידי חירם, בימי שלמה המלך. הלוא ראוי היה שהסדר יהיה הפוך – תחילה יקראו את הפטרה על עשיית המנורות, ואחר-כך את הפטרה על המנורה המאירה והדולקת?!

הרבי מסביר את העניין בהרחבה, ונקודת הדברים היא: יש מעלה בנר מאיר, אך יש מעלה גדולה יותר בכך שהחושך עצמו נעשה כלי מוכשר וראוי לגילוי האור, עוד קודם שנתגלה בו האור. ומכאן הוראה לעבודה בקירוב ליבם של יהודים לקב"ה:

"כאשר מדליקים את 'נר ה' נשמת אדם', של היהודי הנמצא במקום ה'חוצה'... אזיי מודגשת מעלת האור, יתרון האור כו'. אמנם, כאשר ניגשים ליהודי שנמצא במקום ה'חוצה', ואומרים לו: שמע-נא, הנך יהודי ואני יהודי, בוא ונדבר כו' – הרי אף-על-פי שפעולה זו אינה אלא עשיית והכנת הכלי בלבד, יש בזה עניין עמוק – החידוש במקום החושך (שנעשה כלי מוכשר כו')."

סבא לקח עמו את הטלית והתפילין, כמה ספרי-קדוש, מעט בגדים ואת חידושי התורה שכתב במשך השנים. הוא נפרד מרעייתו ומבתו ויצא לדרכו. הוא לא שיער כי זו תהיה הפעם האחרונה שיראה אותן.

הכול בעגלה ונסו על נפשם. רק בנס לא נפגע איש. זה היה בליל הנר החמישי של חנוכה.

סבא ושאר הנמלטים הסתתרו בצד השני של הגבול עד הבוקר, ואחר-כך הגיעו כפליטים לוויילנה. עם הגיעו לוויילנה חיפש סבא את הניה בתו. לאחר שהצליח לאתר את כתובתה, מיהר אליה. הניה דאגה לכל מחסורו, אך הבחינה כי אף-על-פי שהצליח לעבור את הגבול בשלום, הוא עצוב ונסער. "מה לך, אבא?", שאלה. וסבא סיפר לה על הכתבים שהשאיר בעגלה בעת מנוסתו. "הביני, כל חידושי התורה שכתבתי כל ימי חיי, אבדו לי!", הסביר לה בכאב רב.

סבא מיאן להינחם על כתביו ונותר עצוב. חלפו כמה ימים והנה נשמעה דפיקה בדלת. מישוה הגיע וביקש למסור חבילה לרב אריה יוכט. כשפתח סבא את החבילה, אורו עיניו – "הכתבים!", זעק נרגש, "הכתבים חזרו הביתה!".

התברר כי סמוך לסבא ישב בעגלה איש עשיר. העגלון הגוי, שחזר לעגלתו כשוך היריות, מצא את התיק, וסבר כי הוא שייך לעשיר. הוא מיהר להחזיר לו את האבדה, מתוך הנחה שיזכה לפיצוי הולם. העשיר לקח את התיק מהעגלון, וכשפתחו ומצא את הכתבים, הבין מיד למי הוא שייך. העשיר הכיר את הסבא מביאליסטוק, ומתוך הכרה בגדלותו ומכיוון שהבין עד כמה הם יקרים לליבו, שלח אליו שליח מיוחד שיחזיר לו את חידושי התורה שלו. כך הוחזרו הכתבים לסבא.

גורלן של סבתא סימה ושל שפרינצה הקטנה, לא שפר עליהן. שני מכתבים ששלחו מגטו ביאליסטוק הגיעו אל סבא. שוב לא שמע מהן. סבא עלה לארץ בשנת תש"א. מכאן עוד ניסה להציל את רעייתו ובתו, בהנחה שעודן חיות, אך הדבר לא עלה בידו. הוא נפטר מעוגמת-נפש בהיותו בן חמישים ושמונה.

חלפו שנים ובני-המשפחה הדפיסו את חידושי התורה של סבא, הרב יוכט, על מסכת בבא-קמא. 'משנת אריה', נקרא הספר. לאחר הפסקה ארוכה, שוקדים עתה על הוצאתם לאור של חידושי גם על מסכתות בבא-מציעא ובבא-בתרא.

אף שסיפור ההצלה לא היה שלם, משפחתו נוהגת להתכנס בכל שנה ושנה בליל הנר החמישי למסיבת חנוכה משפחתית, להודות ולהלל לה' על הצלת הסבא, בערב הזה, ועל הצלת כתביו שהיו יקרים כל-כך לליבו. יהי זכרו ברוך ותהא התורה הנלמדת מחיבוריו נר לנשמתו.

תודתנו לנכדו, יעקב ספוקויני, מרכז שפירא)

החנוכייה של רותם מאירה שנית

ובוגר אוניברסיטת בייג'ין בסין. סיפור שנגדע באיבו.

הצעה של ילד

בשלב כלשהו סיפרו ההורים השכולים לאורחיהם על חנוכיית עץ שבנה רותם, בהיותו תלמיד כיתה ג. "אז אולי נדליק בה נרות?", הציע מנדי הקטן בתמימות. הרעיון כבש את ליבם של ההורים השכולים. עד מהרה הובאה החנוכייה, ומנדי התכבד לברך ולהדליק. "אלה היו רגעים בלתי-רגילים, שקשה לבטא אותם במילים", אומר שמואל. "כאשר הודלקה החנוכייה בביתנו, לראשונה מאז מות רותם, בחנוכייה של רותם עצמו, היינו אחוזי התרגשות עצומה. המעמד הפיג מעט את העצב והאיר במקצת את האפלה שבה היינו שרויים. אחר-כך טעמנו מהסופגניות שהביא הרב שניאור ופתאום הרגשנו חנוכה".

שמואל אנבר עם הרב קורנט ובנו מנדי. ברקע החנוכייה

הפועל בגן-יבנה כתשע שנים, התקשר לבית משפחת אנבר וביקש לבוא עם חנוכייה וסופגניות. "אתה יכול לבוא, אבל חנוכייה אנחנו לא מדליקים; אצלנו האור כבר כבה", השיב לו האב בעצב עמוק. הרב קורנט, שהיה מודע לסיפור, הבין לליבו של שמואל. כעבור שעה קלה התייצב בבית משפחת אנבר עם בנו, מנדי, בן הארבע וחצי, ומגש סופגניות.

ביקור חג

מטבע הדברים התפתחה שיחה על מקור הכאב שהשביט את שמחת החג – מות הבן. הרב קורנט ובנו הקשיבו לסיפור חייו המבטיח של רותם, בוגר הפקולטות ליחסים בין-לאומיים ולמזרח אסיה באוניברסיטה העברית בירושלים

התרגשות שרתה ביום שני בערב, נר שני של חנוכה, בבית משפחת אנבר, במושב גן-יבנה. אב המשפחה, שמואל, הציב על השולחן בסלון חנוכיית עץ קטנה. האם, חיה, הביאה נרות וגפרורים. גם שאר בני המשפחה, ובכללם ליאור, הנכד הראשון, שנולד רק לפני כמה שבועות, התכנסו סביב החנוכייה.

הנקישה בדלת הפיקה מהנוכחים חיוכים וקריאות צהלה. בפתח הופיעו הרב שניאור קורנט, מנהל בית-חב"ד, ובנו מנדי, בן השמונה וחצי. כוונתך ורגיל ניגש מנדי לחנוכייה, בידך את הברכות והדליק נרות חנוכה. לאחר מכן התלכדה המשפחה לשירת 'מעוז צור' משותפת. כולם, חוץ משמואל, שהביט בשלהבת הקטנה בגרון חנוק. דווקא הוא, ששר פעם במקלה, התקשה להשמיע אפילו צליל.

חנוכה הטריג

שמואל (58) וחיה אנבר הם הורים שכולים. לפני שבע שנים השתתף בנו, רותם ז"ל, בתרגיל אימונים של עוצבת השריון 'עקבות הברזל'. התרגיל התקיים בשעת לילה, באזור צאלים. רותם נסע בנגמש שהוביל את השיירה. באחד העיקולים התהפך הנגמש ורותם נהרג. בן עשרים ושבע היה.

יום-הולדתו של רותם חל בנר ראשון של חנוכה. מאז מותו הטריג נהפך חנוכה מחוג של אור ושמחה למועד עצוב וכואב, בעבור משפחת אנבר. שמחת החיים בבית הושבתה, ושמואל אף עשה הסבה מעבודה עיתונאית ("העט חדל מלכתוב") למשרה ניהולית. נרות החנוכה, שהיו אחד הסממנים לשמירה על המסורת בבית, חדלו מלהאיר.

לפני ארבע שנים חל המפנה. הרב קורנט (31),

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

קריאה משולשת בתורה

שאלה: השבת קוראים את פרשת השבוע ומוסיפים קריאות לראש-חודש ולחנוכה. מהו סדר הקריאה ואיזו הפטרה קוראים?

תשובה: מוציאים שלושה ספרי-תורה. בראשון קוראים לשישה עולים בפרשת מוקץ. בשני קוראים לשביעי את פרשת ראש-חודש, מ'זביון השבת. אחרי הקריאה בספר-התורה השני מניחים את ספר-התורה השלישי (בלבד) על הבימה, ליד הספר השני, ואומרים חצי קדיש, ולמנהג הספרדים אומרים קדיש אחרי הספר השני וגם אחרי השלישי. בספר השלישי קוראים למפטיר בפרשת נשא, 'ביום השישי' (בלבד).

כשיש בבית-הכנסת רק שני ספרי-תורה, גוללים לאחר קריאת ראש-חודש את הספר השני, וקוראים בו שוב את הקריאה למפטיר.

משום פרסום הנס, ואף-על-פי שחנוכה אינו חייב בהפטרה, קוראים הפטרה של חנוכה. מפטירים בספר זכריה (ב) "הני ושמחי בת-ציון", שבה מוזכרת "מנורת זהב כולה".

יש מוסיפים לקרוא גם פסוק ראשון ואחרון מהפטרת שבת ראש-חודש, "השמנים כיסאי", ואחר הפסוק האחרון חוזרים על הפסוק שלפניו "והיה מדי חודש", לסיים בדבר טוב (למנהג חב"ד, קוראים "והיה מדי חודש", "יצאור וראו" ושוב "והיה מדי חודש"), ואחר-כך פסוק ראשון ואחרון מהפטרת "מחר חודש", כי מחר הוא יום שני של ראש-חודש.

אם קרא בטעות הפטרה אחרת, קורא אחריה "רני ושמחי". אם נזכר אחרי הברכות, קורא את הפטרה בלעדית.

מקורות: שו"ע או"ח סי' תרכ"ט ו"כ. לקוטי שיחות כרך לה עמ' 191 הערה 34. וראה לוח דבר בעתו.

"גפן מבטחים"
 50% מהציבור בארץ בחר בקרן הפנסיה "מבטחים":
 תשואות גבוהות, אובדן כושר עבודה מלא ויציבות פיננסית.
 מהיום גם לך יש את הזכות להצטרף עם כל הזכויות!!!
ביטוח יחודי ארצי לבתי כנסת
 הצעה מיוחדת וזולה במיוחד לספרי תורה וקודש
 1800-39-33-39

פרסום יעיל וקולע
הפרסום בשיחת השבועי
מגיע לכחצי מיליון בני-אדם
מדי שבוע!
פרטים אצל נציגי הפרסום:
 054-7770769 - צ'בי
 054-7770804 - חיים
חשיפה רחבה ומבטיחה

מעשירים את השבת עם "שולחן שבת"
שולחן השבת שלכם יראה אחרת עם הסדרה המופלאה
 על כל פרשה שלוש-עשרה שיחות ורעיונות, עשירים וקולעים, בעלי מסר ומוסר-השכל, בשפה שווה לכל נפש.
 מעובדים מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש, המאיר את פרשיות התורה ואת מועדי ישראל באור מקורי ומיוחד
להשיג בחנויות הספרים המובחרות. להזמנות בכרטיס אשראי (ללא תוספת דמי משלוח): "ודאיקה", 1-700-704120